

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๑๑.๕/๐๗๙๙๔



พค ๖/๑๓
๒๕ พค ๖
พ. ๑๐๔.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ร.พ. ๘๒๑๐
ร.พ. ๒๕ พ.ค. ๒๕๖๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. แผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. ภาพถ่ายพื้นที่ดำเนินการโครงการฯ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ขอเสนอเรื่องรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการขุดลอกคูคลองทั่วประเทศ โดยเฉพาะการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๒.๑ การจัดทำแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ได้บูรณาการหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ได้จัดทำแผนการกำจัดผักตบชวาประจำปี ๒๕๕๙ มีสาระสำคัญของแผนฯ ดังนี้

๑) วัตถุประสงค์ : เพื่อกำจัดผักตบชวาและวัชพืชในแหล่งน้ำทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ

๒) การบริหารจัดการ : จำแนกพื้นที่การดำเนินงานตามลักษณะของแหล่งน้ำ โดยเน้นพื้นที่ที่มีปัญหาผักตบชวากีดขวางการระบายน้ำ ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบ ดังนี้

๒.๑) พื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลางตอนล่าง ได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำน้อย และแม่น้ำลพบุรี มีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมเจ้าท่า หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ หน่วยงานทหาร ภาคเอกชนและประชาชน

๒.๒) พื้นที่บริเวณประตูระบายน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำป่าสัก และคลองในระบบชลประทาน มีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กรมชลประทาน หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ หน่วยงานทหาร ภาคเอกชนและประชาชน

/๒.๓) แหล่งน้ำ...

๒.๓) แหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำเชื่อมโยงในพื้นที่ขนาดเล็ก มีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ องค์การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ หน่วยงานทหาร ภาคเอกชนและประชาชน

๒.๔) แหล่งน้ำเอกชน ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ เจ้าของแหล่งน้ำ โดยมี องค์การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่สนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักรกล

๓) งบประมาณ : ใช้งบประมาณของส่วนราชการที่รับผิดชอบ และงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการกำจัดผักตบชวา

๔) ระยะเวลาดำเนินการ :

๔.๑) มาตรการเร่งด่วน เริ่มปฏิบัติการกำจัดผักตบชวาให้เสร็จสิ้นภายใน เดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๔.๒) มาตรการดูแลรักษา ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ให้องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่รับผิดชอบและในการดำเนินการใช้รูปแบบ “ประชารัฐ”

๕) การติดตามประเมินผล

๕.๑) การรายงานผล มอบหมายให้จังหวัดเป็นหน่วยรวบรวมข้อมูลผลการ กำจัดผักตบชวา จัดส่งให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อรวบรวมรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

๕.๒) การติดตามผล มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง มีหน้าที่ติดตามผลการกำจัดผักตบชวา และการดำเนินการในการดูแล รักษาแหล่งน้ำให้ปลอดภัยจากผักตบชวอย่างยั่งยืน

๑.๒.๒ ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

๑) กระทรวงมหาดไทย ได้รวบรวมข้อมูลผลการสำรวจปริมาณผักตบชวา ทั่วประเทศ ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๕๙ พบว่า ในแหล่งน้ำรวม ๑,๙๘๓ แห่ง มีปริมาณผักตบชวารวม ๕,๖๔๖,๖๘๐ ตัน

๒) ผลการกำจัดผักตบชวา ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑) พื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลางตอนล่าง

(๑) กรมโยธาธิการและผังเมือง กำจัดได้ปริมาณ ๑๒๐,๘๐๐ ตัน

(๒) กรมเจ้าท่า กำจัดได้ปริมาณ ๗๙,๑๐๘ ตัน

๒.๒) พื้นที่บริเวณประตูระบายน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำป่าสัก และ คลองในระบบชลประทาน โดยกรมชลประทาน กำจัดได้ปริมาณ ๑,๒๑๔,๗๖๔ ตัน

๒.๓) แหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำเชื่อมโยงในพื้นที่ขนาดเล็ก โดย กรมการปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทหารและภาคประชาชน กำจัดได้ปริมาณ ๒,๒๓๙,๕๐๑ ตัน

สรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ สามารถกำจัดได้จำนวน ๓,๖๕๔,๑๗๓ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗๑

๑.๒.๓ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

เนื่องจากผักตบชวามีการเจริญเติบโตและขยายตัวเร็วมาก ภายในระยะเวลา ๑๕ - ๒๐ วัน สามารถขยายตัวเพิ่มขึ้น ๑ เท่า ประกอบกับพื้นที่บางแห่งเรือกำจัดผักตบชวาไม่สามารถเข้าถึง เช่น ช่วงสะพานข้ามแม่น้ำและลำคลองที่ระดับน้ำตื้นเขิน นอกจากนี้ประชาชนบางส่วนยังมีการทำประมงน้ำจืด โดยใช้ผักตบชวาเป็นที่อาศัยของปลา(ก๋า) หรือนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือแปรรูปเป็นอาหารสำหรับ ปลากินพืช รวมทั้งธรรมชาติของผักตบชวามีการเคลื่อนย้ายจากปรากฏการณ์น้ำขึ้น-น้ำลง และการพัดพาจาก แรงลม ทำให้ไม่สามารถกำจัดผักตบชวาได้หมดสิ้นภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙

๑.๒.๔ ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

เพื่อป้องกันและควบคุมไม่ให้ผักตบชวาเกิดการขยายตัวและสร้างปัญหาให้กับระบบนิเวศของแหล่งน้ำ เป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางน้ำรวมถึงการระบายน้ำ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) มอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่ ดำเนินการกำจัดผักตบชวาที่เหลืออย่างต่อเนื่อง และดูแลไม่ให้ผักตบชวาชยายตัวไปสู่พื้นที่อื่น

๒) รณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการรักษาแหล่งน้ำ ดูแลไม่ให้ผักตบชวาชยายตัวจากพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

๓) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผักตบชวา เช่น ทำปุ๋ย สร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผลิตเป็นอาหารสำหรับปลากินพืช

๔) มอบหมายจังหวัด/อำเภอ ในการกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบต. ที่ยังคงมีผักตบชวาหลงเหลืออยู่โดยเฉพาะบริเวณสะพานและลำคลองที่ระดับน้ำตื้นเขินเรือไม่สามารถเข้าถึงให้ดำเนินการกำจัดผักตบชวาอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการในรูปแบบ “ประชารัฐ”

๕) ให้จังหวัดแต่งตั้งกรรมการบูรณาการดูแลสายน้ำ/แหล่งน้ำในระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการดูแลรักษาแหล่งน้ำ กำจัดผักตบชวา วัชพืชและสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องด้วยนายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้กระทรวงมหาดไทย บูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ดำเนินการขุดลอกคูคลอง กำจัดวัชพืช โดยเฉพาะการกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี และปรากฏผลสำเร็จของโครงการฯ จึงเห็นควรนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

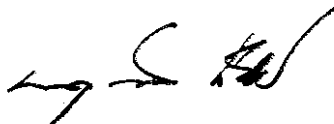
๓. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นสมควรรายงานผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงานตามแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก



(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและแผน

โทร./โทรสาร. ๐-๒๒๒๒-๔๑๖๐